

Gwarchod a gwella cefn gwlad

Hyfforddiant Achrededig

1299

Mae 1,299 o gyrsiau hyfforddiant wedi'u cwblhau yn ystod y cyfnod hwn, roedd enghreifftiau o gyrsiau'n cynnwys:

Rheoli a chynnal a chadw sylfaenol pyllau a gwlyptiroedd
Archwiliad coed sylfaenol
Cyrsiau llif gadwyn – amrywiol
Adfer Mawndir
Plygu perthi/gwrychoedd yn ymarferol
Cynnal a Chadw, Hanes ac Egwyddorion Ecolegol Dolydd Blodau Gwyllt
Rheoli Coetiroedd ar gyfer Cadwraeth

“Ysgrifennu cynllun rheoli mwy cynhwysfawr a bod yn fwy rhagweithiol gyda rheolaeth. Hefyd, plannu coed ar gyfer plannu'n olynol.”
(Archwiliad coed sylfaenol)

Garddwriaeth

Cynnal a gwella mynediad y cyhoedd i gefn gwlad a'r amgylchedd hanesyddol a'u hymgysylltiad â nhw.

Ymyrraeth	Nifer y busnesau a gefnogwyd	Nifer yr aelodau a gefnogwyd	Nifer y digwyddiadau (sesiynau)
Cymorth busnes garddwriaeth	1	1	1
Clystyrau cadwyn gyflenwi garddwriaeth	14	23	7

Enghreifftiau o glystyrau cadwyn gyflenwi:

› Llysiau o Gymru ar gyfer ysgolion › Cyfarfod 100 Ffermydd y Dyfodol

Digwyddiadau Ymwybyddiaeth Strategol

39

o ddigwyddiadau wedi'u cynnal

Roedd y pynciau'n cynnwys:

- › Paratoi ar gyfer y Cynllun Ffermio Cynaliadwy
- › Tyfu ar 10 erw

E-ddysgu

2979

Mae 2,979 o fodiwlau wedi'u cwblhau yn y cyfnod hwn, mae enghreifftiau'n cynnwys:

Rheoli llifogydd yn naturiol
Cyflwyniad i Ffermio Cynaliadwy
Lles pobl, anifeiliaid a lleoedd
Ffermio mewn safleoedd gwarchodedig
Technoleg ar gyfer monitro bywyd gwyllt
Diogelu a gwella'r amgylchedd hanesyddol

Mentora

- Lleihau'r risg o lygredd gwasgaredig (ansawdd dŵr) **108**
- Rheoli a chreu cynefinoedd yn y cae a lled-naturiol **37**
- Defnyddio dŵr yn effeithlon (gan gynnwys cynaeafu a storio) **27**
- Troi i ffermio organig/adfywiol **15**
- Rheoli llifogydd naturiol **10**
- Creu cyfleoedd ar gyfer mynediad ac ymgysylltu **7**

Mae enghreifftiau o ddyfyniadau o ddyddiadur mentai yn cynnwys:

1. Cawsom drafodaeth fanwl ar drefniant y busnes a'r marchnadoedd, ac yna aethom ar daith gerdded gynhwysfawr o'r cnydau ar draws y safle. Roedd y pynciau a drafodwyd yn cynnwys deunyddiau amddiffyn cnydau, compostio gyda gwastraff gwyrdd, lluosogi, cyrchu a storio hadau, systemau tyfu, paratoi gwelyau, cynllunio cnydau, mynediad cyhoeddus ar gyfer mentrau casglu eich hun (PYO), a phrofi maetholion. Daeth yr ymweliad i ben gydag amser yn y swyddfa yn datblygu cynllun cnydau enghreifftiol ac yn llunio'r nodiadau canlynol.

Fe wnaethon ni barhau â'n sgwrs am y fferm wrth gerdded o amgylch yn adnabod coed, dod o hyd i lleoedd lle byddai plannu coed yn gwneud synnwyr, ac astudio symudiad dŵr dros y caeau.

Clinigau

356

Cwblhawyd 256 clinig

Roedd y pynciau'n cynnwys: Cymorth gyda gwaith papur lechyd Anifeiliaid a CoAP

“Gwnaeth y clinig hwn i mi sylweddoli pa mor bwysig yw cadw cofnod o glefydau ar anifeiliaid. Byddaf yn sicrhau fy mod yn gwneud hyn yn y dyfodol.”

Agrisgôp

Roedd cyfarfodydd Agrisgôp yn cynnwys y pynciau canlynol:

- Rheoli a chreu cynefinoedd yn y cae a lled-naturiol **7**
- Lleihau'r risg o lygredd gwasgaredig (ansawdd dŵr) **6**
- Troi i ffermio organig/adfywiol **5**
- Creu cyfleoedd ar gyfer mynediad ac ymgysylltu **4**
- Rheoli llifogydd naturiol **1**
- Defnyddio dŵr yn effeithlon (gan gynnwys cynaeafu a storio) **1**

Roedd y cyfarfodydd yn cynnwys:

1. Cafodd y grŵp amaeth-goedwigaeth sesiwn ar luosogi coed brodorol o hadau, ac yna sesiwn “cyngor gorau” gan y Mentor Tom Clare. Fe wnaethon ni fynd i'r afael â rhai cwestiynau a oedd heb eu datrys ynghylch amaeth-goedwigaeth yn ogystal â thrafod dewis rhywogaethau a sefydlu coed yn llwyddiannus yng nghyd-destun newid hinsawdd a gwydnwch yn y dyfodol.
2. Ymwelodd y grŵp â fferm Bryn Mwcog, gan gynnwys cors a reolir gan CNC, i drafod blaenoriaethau rheoli tir a gweld gwaith casglu data ar waith gyda'r ap Cyfnewidfa Pridd. Roedd sesiwn ddilynol yn cynnwys arddangosiad o'r ap, trafodaeth am ofynion y Cynllun Ffermio Cynaliadwy, y cymorth sydd ar gael trwy brosiect Mawndiroedd Ynys Môn, a chynlluniau ar gyfer cyfarfod yn y dyfodol i rannu canlyniadau cynnar a gwybodaeth draddodiadol am reoli mawndiroedd.

Cymorthfeydd

63

Cwblhawyd 63 cymhorthfa

Roedd y pynciau'n cynnwys: Glaswelltir a Charbon

Iechyd a Lles Anifeiliaid

825

Mae 825 o gyfranogwyr wedi cwblhau gweithdy Iechyd a Lles yn ystod y cyfnod hwn.

Mae enghreifftiau o weithdai yn cynnwys:	
Gwella Iechyd Anifeiliaid yn eich buches o wartheg biff yn yr SFS	134
Gwella Iechyd Anifeiliaid yn eich diadell yn yr SFS	75
Cloffni mewn defaid	56
Y famog denau – Ymchwiliad a Rheoli	56
Rheoli Parasitiaid mewn Gwartheg Rhan 2 – Llyngyr yr iau, protosoa ac ectoparasitiaid	20

Adborth: “Y ffyrdd gorau o drin a rheoli cloffni mewn defaid gan ddefnyddio'r cynllun pum pwynt. Cyflwynwyd y gweithdy hyfforddiant yn rhagorol ac roedd yn addysgiadol iawn, pwnc gwerth chweil i fynychu.”

Rhwydwaith Ein Ffermydd

Drwy ddefnyddio dull Triniaeth Ddethol wedi'i Thargeddu (TST) ar tua 600 o ŵyn yn Awel y Grug, lleihawyd y defnydd o anthelmintigau 45% (o gyfartaledd o 4.0 i 2.2 dos fesul oen) a lleihawyd costau anthelmintigau 52–71%, gan gynnal perfformiad yr ŵyn (pwysau terfynol 28.4 kg o dan TST o'i gymharu â 27.0 kg gyda thriniaeth gyffredinol).

Dosbarthiadau meistr

2

Canolbwyntiodd 2 meistrbusnes llaeth ar gost clefydau a dadansoddiad gwariant milfeddygol.

Adborth / Beth ddysgais i?

“Sut i fonitro costau a beth i anelu ato.”

“Pwysigrwydd asesu Dangosyddion Perfformiad Allweddol a Chynllun Cyfleusterau Cymunedol a chymryd camau rhagweithiol gweithredol i newid.”

“Mae'r gweithdy hwn wedi rhoi gwell dealltwriaeth i mi o gyfrifon fferm a dadansoddiad cyfrannol, a'r CFP ar gyfer meincodi yn erbyn ffermwyr llaeth eraill.”

Grwpiau Trafod

89

Yn ystod y cyfnod hwn, cefnogodd cynnwys cyfarfodydd 89 o Grwpiau Trafod yr egwyddor gwarchod a gwella cefn gwlad.

Roedd pynciau'n cynnwys:

Manteisio ar Amgylchedd Grantiau Bach i wella gwrychoedd ar ffermydd
Cyfleoedd ar gyfer arallgyfeirio i faes twristiaeth
Pori adfywiol

Gwasanaeth Cyngori

1125

Roedd 1125 o achosion cyngori a hawliwyd yn y cyfnod hwn yn cynnwys:

Categori cyngor	Nifer yr hawliadau
Cynllunio Busnes	25
Rheoli glaswelltir a chnydau	1089
Amaeth-amgylcheddol, Gwasanaeth ecosystemau	11

